

ACADEMIA ROMÂNĂ FILIALA CLUJ-NAPOCA

România, 400015 Cluj-Napoca, Str. Republicii nr. 9

Telefon/ Fax: 0264-592363, 0264-596889

Nr. 3488/10.12.2019

Raport de activitate 2019

Filiala Cluj-Napoca a Academiei Române are în componență 7 institute de cercetare, 3 departamente ale unor institute din București, Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, precum și biblioteci la Blaj, Năsăud și Târgu Mureș:

- Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”
- Institutul de Istorie „George Barițiu”
- Institutul de Arheologie și Istoria Artei
- Centrul de Studii Transilvane
- Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu-Mureș
- Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca
- Institutul de Calcul „Tiberiu Popoviciu”
- Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca

Departamente ale institutelor de cercetare:

- Institutul de Speologie „Emil Racoviță”
- Institutul de Geografie
- Observatorul Astronomic

În cadrul Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române își desfășoară activitatea 266 persoane, din care 164 cercetători, 47 bibliotecari, precum și 55 personal auxiliar, din care 18 administrativ.

În cadrul contractelor de cercetare din fonduri extrabugetare au fost încadrate pe durată determinată 41 persoane.

Au fost promovați în funcții, pe bază de concurs sau examen, în anul 2019, un număr de 16 cercetători științifici, 10 bibliotecari precum și 8 persoane din cadrul personalului auxiliar.

Salariile personalului de la Biblioteca Filialei Academiei au fost majorate cu 1/3, ca urmare a unei Decizii a Tribunalului Cluj.

Activitățile de cercetare științifică, în cadrul unităților componente, s-au desfășurat, în principal, în cadrul planurilor de cercetare ale Academiei Române și în conformitate cu etapizarea acestora. Ca urmare a specificității institutelor, tematica de cercetare este extrem de vastă și include domenii variate, precum lingvistica, istoria, istoria artei, arheologie, folclor, științele sociale, matematică, astronomie, geografie și speologie.

Programele de cercetare a institutelor componente ale Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române au acoperit o tematică extrem de diversă, specifică profilului acestora. Menționăm mai jos doar unele din obiectivele științifice prioritare ale acestor unități:

1. *Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”*

- Tezaurul lexical al limbii române. Dicționarul limbii române
- Lexicografie bilingvă româno-maghiară
- Lexicografie literară românească
- Tezaurul Toponimic al României, Transilvania
- Atlas lingvistic român pe regiuni

2. *Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca*

- Monografiile Arhivei de Folclor, elaborarea și publicarea studiilor de sinteză
- Patrimoniul informațional al institutului

3. *Institutul de Istorie „George Barițiu”*

- Izvoare documentare privitoare la istoria României, cu referire la cea a Transilvaniei
- Aspecte ale vieții politice, religioase, economice și sociale în Transilvania medievală și modernă
- Istoria grupurilor etno-culturale (1919-1989)
- România în relațiile internaționale și integrarea în Uniunea Europeană
- Valorificarea gândirii sociologice și filosofice din Transilvania
- Între oglinzile socialului: Performativitate a socia(bi)lității

4. *Centrul de Studii Transilvane*

- Război și societate în Europa Centrală între sec. XV-XX
- Activități editoriale

5. *Institutul de Arheologie și Istoria Artei*

- Contribuții la istoria Transilvaniei, incluzând istoria artei medievale și premoderne
- Cercetări arheologice de teren
- Contribuții la istoria artei medievale și premoderne din Transilvania

6. *Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu-Mureș*
  - Între tradiție și modernitate: elitele românești din sec. al XX-lea. Perioada interbelică
7. *Institutul de Calcul „Tiberiu Popoviciu”*
  - Analiza numerică și teoria aproximației
8. *Observatorul Astronomic Cluj-Napoca*
  - Cercetări de astrofizică solară, stelară, galactică și extragalactică și cosmologie
  - Studii de astronomie și mecanică cerească
9. *Institutul de Speologie „Emil Racoviță” Cluj-Napoca*
  - Evaluarea patrimoniului natural subteran în peșteri din România
10. *Institutul de Geografie Cluj-Napoca*
  - Geografia fizică, umană sau regională în Transilvania
  - Populații, așezări etnografice și turism în spațiul Transilvan
11. *Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj-Napoca*
  - Punerea în valoare a cărților vechi
  - Activități de biblioteconomie

Rezultatele activităților de cercetare desfășurate în cadrul unităților componente ale Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române au fost finalizate prin numeroase cărți, articole sau lucrări, prezentate la conferințe naționale sau internaționale. Redăm mai jos o statistică privind modul de finalizare a cercetărilor, precum și a impactului acestora.

- Cărți de autor publicate în străinătate: 4
- Cărți publicate la Editura Academiei Române: 5
- Cărți publicate în țară: 20
- Capitole de cărți publicate în străinătate: 33
- Capitole de cărți publicate în volume apărute în țară: 78
- Articole publicate în volume apărute în străinătate: 8
- Articole apărute în reviste cotate ISI: 78
- Articole apărute în reviste clasificate B+: 165
- Articole publicate în reviste de cultură naționale: 32
- Lucrări prezentate la conferințe internaționale: 81
- Lucrări prezentate la conferințe naționale: 465
- Rapoarte de interes: 19

- Premii sau distincții acordate pe plan internațional: 1
- Premii sau distincții primite pe plan național: 33
- Conferințe organizate la nivel internațional: 19
- Conferințe organizate pe plan național: 39
- Expoziții: 23
- Citări ale lucrărilor cercetărilor din cadrul filialei în 2019: 1381

Menționăm, spre exemplu, unele cărți de autor apărute în anul 2019:

1. *Construind Unirea cea Mare*, coord. Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Ioana-Mihaela Bonda, Ana Victoria Sima, Teodor Laurențiu Popescu, vol. I – VIII, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 894 pagini + 944 pagini + 994 pagini + 962 pagini + 1274 pagini + 1410 pagini + 788 pagini + 1234 pagini (apărut 2019)
2. *Românii. Eseuri dinspre Unire*, Ioan-Aurel Pop, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2019, 338 p.
3. *A Short Illustrated History of the Romanians*, Ioan-Aurel Pop, Editura Litera, București, 2019, 350 p.
4. *Scurtă istorie a românilor*, Ioan-Aurel Pop, Editura Litera, București, 2019, 526 p.
5. *Organizarea Militară în Principatul Transilvaniei (1541-1691)*, Florin Nicolae Ardelean, autor, Editura Academia Română/Centrul de Studii Transilvane, 2019, Cluj-Napoca, 408 de pagini, ISBN 978-606-8694-93-1
6. *Monarhia Habsburgică (1848-1918) Vol. I - Dezvoltarea economică, administrația și sistemul juridic, forța armată*, Rudolf Graf, coordonator, Editura Academia Română/Centrul de Studii Transilvane, 2019, Cluj-Napoca, 346 de pagini, 462 de pagini, ISBN 978-606-8694-90-0, 978-606-8694-91-7
7. *Mișcarea națională a românilor din Transilvania (1849-1918). Documente, vol. VII/2, 15 iunie 1863 – 25 octombrie 1865*, editori Loránd Mádly, Daniela Deteșan, Mirela Popa Andrei, București, Editura Academiei Române, 2019, 650 p.
8. *The Transylvanian Saxons and their Landscape of Literacy*, (Studia Codicum 2), Adinel Dincă, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2019, 210 p.
9. *Studii și cercetări din domeniul științelor socio-umane*, vol. 32, 2019, Cluj-Napoca, Editura Limes&Argonaut, 408 p., ISBN 978-606-799-024-9, ISBN 978-973-109-622-3.
10. *Arta din România. Din preistorie în contemporaneitate*, vol. I-II, editori coordonatori Marius Porumb și Răzvan Theodorescu, Editura Academiei Române & Editura Mega din Cluj-Napoca
11. *Aur pentru zei. O descoperire aparținând epocii bronzului de la Bistrița-Dealul Târgului (nord-estul Transilvaniei). Gold for the Gods: A Bronze Age Discovery from Bistrița-Dealul Târgului (North-East Transylvania)*, F. Gogâltan, G. Marinescu, Cluj Napoca, Editura Mega 2018, ISBN 978-606-020-041-3
12. *The Brooch Workshops from Dacia and the Other Danubian Provinces of the Roman Empire (1st C. BC – 3rd C. AD)*, S. Cociș, Cluj-Napoca, Editura Mega 2019, ISBN 978-606-543-743-2
13. *Ipostaze și lecturi critice*, Iulian Boldea, University Press, Târgu Mureș, 2018, ISBN 978-973-169-567-9
14. *Lucian Blaga, filosofo della cultura, Saggi*, traducere în limba italiană de Fabio Melano, Eugeniu Nistor, Editura Ardealul, Târgu Mureș, 2019, 143 pag., ISBN 978-606-8372-57-0

15. *Dicționarul general al literaturii române*, ediția a II-a, revizuită, adăugită și adusă la zi, coordonator general: Eugen Simion, vol. IV, H–L (coautori: Cosmin Borza, Doru Burlacu, Liliana Burlacu, Constantina Buleu, Alex Goldiș, Ion Istrate, Ioan Milea, Mihaela Mudure, Eugen Pavel, Laura Pavel, Aurel Sasu, Ioana Tămăian, Călin Teuțișan, Adrian Tudurachi, Ligia Tudurachi, Magda Wächter), București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2019, 1065 + XXXIII p. ISBN 978-973-167-380-6, 978-606-555-273-9 (vol. V)
16. *Muzeul Limbii Române și „muzeiștii”*, ediție îngrijită și prefață de Eugen Pavel, Cluj-Napoca, Mega, 2019, 873 p. ISBN 978-606-8539-40-9.
17. *Katherine Mansfield. Plucking the Nettle of Impressions*, Second edition revised and enlarged, Mihaela Mudure, Cluj-Napoca, NapocaStar, 2019, 321 p. ISBN 978-606-690-931-0
18. *Grup sburător. Trăitul și scrisul împreună în cenaclul lui E. Lovinescu*, Ligia Tudurachi, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2019, 451 p. ISBN 978-973-125-669-6
19. *Colecția etnomuzicologică a lui Ilona Szenik/Szenik Ilona népzenei gyűjteménye/The Ethnomusicological Collection of Ilona Szenik*, Gergely Zoltán, Volum cu suport multimedia DVD, editat de/ Szerkesztette/ Edited by: PÁVAI István – GERGELY Zoltán. Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române” MTA BTK Zenetudományi Intézet Hagyományok Háza, Cluj-Napoca - Budapesta, 2019, ISBN 978-615-5927-04-1 (Budapesta-Ungaria)
20. *Corpusul răspunsurilor la Chestionarele Ion Mușlea*. Transilvania, Maramureș, Satu Mare, Crișana, Banat. III. Transilvania, Maramureș, Satu Mare, Crișana, Banat. Chestionarele II, IV, VII. Ediție critică de documente etnologice inedite. Studiu și indici: tematico-tipologic, de corespondenți, de subiecți, de localități și glosar de Ion Cuceu, Maria Cuceu, Cosmina Timoce-Mocanu. Cluj-Napoca, Editura Mega, 2019, Partea întâi - 898 p. ISBN 978-606-020-087-1
21. *Învârtita șchioapă*. Tipologie. Anexă: Notația Laban pentru dansul tradițional românesc, Zamfir Dejeu, DVD-Rom, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2019, 132 p. ISBN 978-606-020-165-6
22. *Institutul de Geografie al Universității „Regele Ferdinand I: (1919-1947). O instituție, o școală, un for Napoca*, Dănuț Petrea, Pompei Cocean, (2019), Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
23. *The Sense of Our Days*, Andrei Marga, (2019), Editura Academiei Române, București, 210p.
24. *Filosofi și teologi actuali*, Andrei Marga, (2019), Meteor, București, 542p.
25. *Diffusion in random fields. Applications to transport in groundwater*, N. Suci, Birkhäuser (Springer) 2019, xiv + 262 pp, ISBN 978-3-030-15080-8, <http://doi.org/10.1007/978-3-030-15081-5>
26. *First Steps in Astronomy*, I. Szücs-Csillik, I. Szücs, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2019, ISBN 978-606-17-1486-5

Publicarea în anul 2019 a unui număr însemnat de cărți, atât de autor sau de colective de autori, evidențiază o activitate susținută de valorificare a cercetărilor efectuate, în spectrul larg de tematici de cercetare, realizate în unitățile din cadrul Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române.

Față de anul 2018, numărul de lucrări publicate în reviste cotate internațional crește ușor precum și numărul de citări în literatura de specialitate, fiind astfel mai vizibile pe plan internațional, cercetările efectuate în cadrul filialei.

Au fost organizate în unitățile Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române un număr de 16 conferințe științifice cu participare internațională, numărul de participanți din alte țări crescând considerabil. Totodată au fost organizate un număr de 39 conferințe naționale.

În cursul anului 2019 au fost realizate integral obiectivele de cercetare prevăzute în 23 de granturi cu finanțare națională în valoare de 2.686.347 RON. Au fost încheiate 39 contracte de cercetare pentru servicii. S-au încasat 10.300 RON din taxe. Veniturile din contracte totalizează 3.383.765 RON, reprezentând 22% din sumele alocate prin buget (15.056.560 RON).

Membrii Academiei Române din cadrul Filialei Cluj-Napoca, care au prezentat rapoarte de activitate (Prof. Dr. Monica Acalovschi, Prof. Dr. Ioan Balintoni, Prof. Dr. Mihai Barbulescu, Acad. Gheorghe Benga, Prof. Ioan Bolovan, Acad. Ioan Bucur, Acad. Emil Burzo, Prof. Dr. Dan E. Demco, Prof. Dr. Gheorghe Coldea, Prof. Dr. Ion Grosu, Acad. Ioan-Aurel Pop, Prof. Ion Pop, Prof. Dr. Liviu Pop, Acad. Octavian Popescu, Acad. Marius Porumb, Prof. dr. Ioan A. Rus, Acad. Cristian Silvestru, Prof. Dr. Sergiu Nedeveschi, Prof. Dr. Dafin Mureșanu, Acad. Cornel Țaranu) au desfășurat o activitate științifică deosebită, sintetic prezentată prin următoarele date:

- Cărți de autor publicate în țară: 8
- Lucrări publicate în reviste ISI cotate internațional: 57
- Lucrări publicate în reviste indexate BDI: 7
- Capitole de cărți apărute în străinătate: 12
- Capitole de cărți publicate în țară: 25
- Comunicări la conferințe internaționale: 65
- Comunicări la conferințe organizate în țară: 24
- Lucrări publicate în reviste de cultură: 114
- Premii și distincții în străinătate: 2
- Premii și distincții acordate în țară: 12
- Scrieri muzicale: Omagiu 1918, Editura Academiei Române
- Citări în literatură de specialitate: 4200

În anul 2018, Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj-Napoca a avut un număr de 3612 cititori. A primit prin donații de carte un număr de 1774 unități. Nu a primit fonduri pentru achiziții de cărți noi apărute, fapt absolut necesar oricărei biblioteci.

Au fost catalogate și introduse în baza de date (catalog electronic) un număr de 64011 titluri, din care 4213 carte veche fond Blaj și respectiv 1666 titluri carte modernă. S-au introdus totodată în baza de date periodicele intrate în bibliotecă, prin schimb internațional (175) și respectiv, abonamente (23). S-au recondiționat și legat cărți, periodice, hărți, etc., totalizând 256 unități.

În cursul anului 2019 s-au efectuat următoarele lucrări de investiții:

- Reparația acoperișului Bibliotecii Academiei Române: în anul 2019 s-au plătit 84.564 RON
- În anul 2019, s-a efectuat parțial reparația capitală a imobilului Academiei Române din strada Republicii nr. 9. S-a achitat o sumă de 371.769 RON.

Activitatea de cercetare a fost mult îngreunată de lipsa unor fonduri necesare:

- Pentru cheltuielile curente. În prezent, doar 20% din cheltuielile curente sunt acoperite de la buget și asigură doar plata facturilor pentru încălzirea spațiilor în care își desfășoară activitatea unitățile componente și a curentului electric. Am putut acoperi lipsa de fonduri din regiile la contractele de cercetare
- Lipsa oricăror fonduri pentru achiziție de cărți la Biblioteca Academiei Romane din Cluj-Napoca
- Fondurile alocate pentru deplasări nu acoperă nici sumele necesare deplasării directorilor de unități la ședințele secțiilor de specialitate ale Academiei Romane care au loc la București. Ca atare, sunt multe probleme privind finanțarea deplasărilor pe teren a cercetătorilor, în vederea finalizării lucrărilor de plan (arheologie, speologie, folclor, geografie, istorie, etc.), precum și la deplasările la conferințele științifice organizate în țară sau în străinătate.
- Au existat lipsuri serioase în funcționarea Serviciului Contabilitate

Planul de cercetare al institutelor componente, pentru anul 2020, a fost trimis secțiilor de specialitate.

Academia Română Filiala Cluj-Napoca

Președinte,

Acad. Emil Burzo